

Minja Tea Dzamarija

Norske barn i utlandet

Utvalgte land:

Pakistan, Marokko, Tyrkia og
Spania

Notater

Innhold

1. Forord.....	3
2. Problemstilling.....	4
3. Datakilde.....	5
4. Definisjon av de viktigste begrepene.....	5
5. Om folkeregistrering generelt, og folkeregistrering av norske barn i utlandet spesielt	6
6. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Pakistan	13
7. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Marokko	18
8. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Tyrkia	22
9. Andre tilnæringsmåter.....	25
10. Norske barn i Spania	27
11. Oppsummering	30
Referanser	31
De sist utgitte i serien Notater.....	32

Figurregister

6.1. Andelen barn og unge 0-25 år blant alle utvandrede personer med pakistansk landbakgrunn. Prosent. 1995-2003	17
6.2. Utflyttinger fra Norge til Pakistan. Innvandrerbarn 0-17 år med pakistansk landbakgrunn. 1990-2003	17
7.1. Utflyttinger fra Norge til Marokko. 1990-2003	21
8.1. Utflyttinger fra Norge til Tyrkia. 1990-2003	24
10.1. Utflyttinger fra Norge til Spania. Norske barn. 1990-2003	29

Tabellregister

6.1. Innvandrerbefolkningen fra Pakistan per 1. januar 2004	13
6.2. Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn, etter alder. 1. januar 2004	13
6.3. Utvandrede, ikke returnerte pakistanske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004	14
6.4. Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap	14
6.5. Utvandrede, ikke returnerte norsk pakistanske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004	15
6.6. Utvandrede, ikke returnerte norsk pakistanske barn. Opplysninger om far. 1. januar 2004	15
6.7. Norsk pakistanske barn, utvandret og ikke returnert per 1. januar 2004. Begge foreldrene bosatt i Norge	15

6.8.	Norsk pakistanske barn. Utvandret samtidig med begge foreldre. 1. januar 2004.....	16
6.9.	Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn utvandret til Pakistan i løpet av 2003, etter kjønn og alder.....	16
6.10.	Utflyttinger fra Norge til Pakistan, etter kjønn. Barn 0-17 år med pakistansk innvandrerbakgrunn. 1990-2003	16
7.1.	Innvandrerbefolkningen fra Marokko per 1. januar 2004	18
7.2.	Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn, etter alder. 1. januar 2004.....	18
7.3.	Utvandrede marokkanske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004.....	19
7.4.	Innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap	19
7.5.	Utvandrede, ikke returnerte norsk marokkanske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004...	20
7.6.	Norsk marokkanske barn som utvandret samtidig med sin mor, etter tilflyttingsland.....	20
7.7.	Utvandrede, ikke returnerte norsk marokkanske barn. Opplysninger om far. 1. januar 2004....	20
7.8.	Norsk marokkanske barn som utvandret samtidig med begge foreldre, etter tilflyttingsland.....	20
7.9.	Innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn utvandret til Marokko i løpet av 2003, etter kjønn og alder.....	21
7.10.	Utflyttinger fra Norge til Marokko, etter kjønn. Barn 0-17 år med marokkansk innvandrerbakgrunn. 1990-2003	21
8.1.	Innvandrerbefolkningen fra Tyrkia per 1. januar 2004	22
8.2.	Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn, etter alder. 1.januar2004	22
8.3.	Utvandrede tyrkiske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004.....	23
8.4.	Innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap	23
8.5.	Utvandrede, ikke returnerte norsk tyrkiske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004	23
8.6.	Innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn utvandret til Tyrkia i løpet av 2003, etter kjønn og alder.....	24
8.7.	Utflyttinger fra Norge til Tyrkia, etter kjønn. Barn 0-17 år med tyrkisk innvandrerbakgrunn. 1990-2003.....	24
9.1.	Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn som ikke fikk utbetalt barnetrygd i desember 2003, etter kjønn og alder.....	25
9.2.	Innvandrerbarn med tyrkisk og marokkansk landbakgrunn som ikke fikk utbetalt barnetrygd i desember 2003, etter alder	25
9.3.	Barn med ugyldig fravær i grunnskolen. 2003.....	26
10.1.	Personer registrert utvandret til Spania 1. januar 2004	27
10.2.	Personer med norsk bakgrunn registrert utvandret til Spania per 1. januar 2004.....	27
10.3.	Norske barn i Spania, etter alder. 1. januar 2004	28
10.4.	Barn med en norsk og en utenlandsfødt forelder, utvandret til Spania per 1. januar 2004	28
10.5.	Norske barn utvandret til Spania i løpet av 2003, etter kjønn og alder	29
10.6.	Utflyttinger fra Norge til Spania, etter kjønn. Norske barn 0-17 år. 1990-2003	29

1. Forord

Dette foreliggende notatet er utarbeidet av Statistisk sentralbyrå (SSB), og samler deler av SSB's data om norske barn med innvandrerbakgrunn fra Pakistan, Tyrkia og Marokko. Hensikten med notatet er å presentere generelle befolkningstall for de utvalgte gruppene, samt å se på flyttemønsteret til deres opprinnelsesland. Notatet vil også beskrive forhold ved registreringen i folkeregisteret som har betydning for tolkningen av SSB's tall.

Andre kilder blir også benyttet, *Barnetrygdfilen*, som inneholder alle mottakere av barnetrygden for desember 2003. Informasjon fra *Skatteetaten* og *Utdanningsetaten i Oslo* om ugyldig fravær fra grunnskolen er også en kilde som blir benyttet i dette notatet.

I dette notatet er det fokusert spesielt på kjønn, alder og statsborgerskap blant flytterne. De nyeste tilgjengelige befolkningstallene er tatt med, det vil si situasjonen per 1. januar 2004.

På slutten av notatet gis det også informasjon om norske barn bosatt i Spania.

Minja Tea Dzamarija har vært ansvarlig for gjennomføring av prosjektet. Kåre Vassenden har skrevet kapittel 5. Camilla Juvet har stått for redigering og ferdigstilling av notatet. Lars Østby har bidratt med verdifulle innspill.

Notatet er utarbeidet på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet.

2. Problemstilling

I dette notatet skal vi forsøke å finne frem til tall som kan belyse spørsmålet om hvor mange norske barn det er i Pakistan, Marokko, Tyrkia og Spania. Det vil vi gjøre ved å klargjøre hva eksisterende data står for, og ved å bruke disse dataene til tallfesting så langt det er mulig. Vi gjør ikke forsøk på å finne fram til en endelig sannhet. Det har vi ikke redskaper for. I en kompleks virkelighet hvor mange faktorer spiller inn kan statistikken ikke gjenspeile alle aspekter ved et gitt fenomen.

Utgangspunktet er et behov for å kunne finne fram til hvilke norske barn som til enhver tid kan sies å bo i utlandet. Hvordan disse barna lever i utlandet, ligger utenfor problemstillingen. Vi skal bare vite hvem som bor i utlandet (og i hvilket land de bor), for på den måten å få en formening om hvor mange det gjelder.

På grunnlag av vårt datamateriale skal vi forsøke å gi svar på følgende spørsmål:

- Et maksimaltall på norske barn i alderen fra 0 til 17 år med pakistansk, marokkansk og tyrkisk landbakgrunn. Dette tallet vil omfatte både bosatte og utvandrede barn i aktuell alder.
- Hvor mange av de utvandrede barna som befinner seg i foreldrenes opprinnelsesland, og hvor mange av dem som flyttet dit alene.
- Hvordan de utvandrede fordeler seg etter demografiske kjennetegn som barnets alder, kjønn og statsborgerskap.
- En analyse av flyttemønsteret i historisk perspektiv for å kunne belyse spørsmålet om fenomenets omfang.

Flytting til utlandet blant norske barn med pakistansk, marokkansk og tyrkisk bakgrunn har vært et aktuelt tema i media. Det har blant annet blitt reist krav om et bedre registreringssystem som ville fange opp hvor de barna som er registrert bosatt i Norge faktisk befinner seg. SSB har ikke tatt i betraktning andres anslag om det mulige antallet barn i utlandet. Hensikten med dette notatet er ikke å bekrefte eller avkrefte andres tall og anslag, men å gi fakta i form av konkrete statistiske opplysninger som kan innhentes fra våre registre.

Det ville vært interessant å studere de individuelle flyttehistoriene, men det ble ikke mulig innenfor prosjektets tids- og ressursrammer. Vi har med andre ord sett bare på de barna som har utvandret og ikke returnert.

På slutten av dette arbeidet gis det også en beskrivelse av den norske barnebefolkningen i Spania. Som vi har antydning tidligere er fokuset rettet mot norske barn med en eller begge norskfødte foreldre. Det skal presenteres totalantall utvandrede norske barn og antall barn i ulike aldersgrupper samt en flyttehistorie for perioden fra 1990 til 2003.

3. Datakilder

Befolkningsdata om innvandrerbefolkningen og inn - og utvandring er på individnivå og har fødselsnummeret som identifikasjonsnøkkel. Fødselsnummeret tildeles i DSF som styres av Sentralkontoret for folkeregistrering i Skattedirektoratet. Med andre ord, *eneste kilde for denne type befolkningsstatistikk er DSF*.

For informasjon om barnetrygd ble Trygdeetatens dataregister fra Rikstrygdeverket benyttet. Barn det mottas barnetrygd for er analyseenheten.

Fra Skatteetaten og Utdanningsetaten har SSB mottatt oversikt over ugyldig fravær fra grunnskoler i Oslo.

Informasjon om datakildene finnes i en grundigere beskrevet form også i kapittel 5.

4. Definisjon av de viktigste begrepene

Innvandrerbefolkningen

omfatter personer med to utenlandsfødte foreldre, eller mer presist; personer som verken har foreldre eller besteforeldre som er født i Norge. Innvandrerbefolkningen inkluderer *førstegenerasjonsinnvandrere*, som selv har innvandret, og *personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre*.

Landbakgrunn

Vi grupperer innvandrerbefolkningen etter landbakgrunn. For å fastslå landbakgrunn, bruker SSB eget, eventuelt mors og/eller fars fødeland hvis det er utenlandsk, og ellers Norge. I tilfeller hvor begge foreldrene er født i utlandet, men i forskjellige land, legges mors fødeland til grunn (Vassenden, 1997).

Norske barn

Flere steder i teksten brukes det begrep ”*norske barn*”. Begrepet omfatter pakistansk, marokkansk og tyrkisk innvandrerbarn med tilknytning til Norge i den analysedelen som tar for seg flyttemønstre til disse tre landene. Tilknytning til Norge kan reflektere seg gjennom flere momenter som opphold, statsborgerskap, fødested o.l.

I analysedelen om utvandring til Spania har vi definert ”*norske barn*” som barn med en eller begge norskfødte foreldre. Det ble ikke fokusert på flyttemønstre til innvandrerbarn i dette kapitlet. Vår interesse er i første rekke knyttet til norske barn med minst en norskfødt forelder som velger å bosette seg i Spania.

Vi har definert barn som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. I enkelte tilfeller vil tabellene/figurene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig.

5. Om folkeregistrering generelt, og folkeregistrering av norske barn i utlandet spesielt

5.1. Innledning

Utgangspunktet her er et behov for å kunne finne fram til hvilke norske barn som til enhver tid kan sies å bo i utlandet. Ved å forstå hvordan registreringssystemene fungerer, vil en også kunne gjøre seg en oppfatning av hvor godt disse fanger opp barns utenlandsopphold.

Opplysningene bygger dels på generell erfaring fra langvarig kontakt med folkeregistreringssystemet, og dels på egne samtaler med folk i Utdanningssetaten i Oslo kommune, Oslo folkeregister og på Systemforvaltning - folkeregistrering i Skattedirektoratet (SKD).

5.2. Folkeregistreringssystemet

Forenklet kan en si at "folkeregistreringssystemet" omfatter den sentrale myndigheten i Skattedirektoratet, de lokale lignings-/folkeregisterkontorene og Det sentrale folkeregister (DSF). *Folkeregistreringsloven* og forskriftene danner grunnlaget for folkeregistreringen. "Folkeregisteret" brukes dels som betegnelse på institusjonen, dels om det som er registrert (i DSF).

Registreringen av bosted i folkeregisteret gir uttrykk for det *offisielle* bostedet som norske myndigheter har registrert. Andre lovverk skal i prinsippet forholde seg til folkeregisteret og dets bostedsbegrep, men kan likevel innføre egne bestemmelser og tilpasninger for det aktuelle lovområdet. Dette er tilfelle både med skatte-, trygde- og utlendingslovgivningen. Disse tilpasningene kan ikke oppfattes som likestilte *alternativer* til folkeregisterets registreringer, bare som supplerende ordninger for det aktuelle fagområdet¹.

Rett som det er blir andre registre enn folkeregisteret presentert nærmest som likeverdige, konkurrerende informasjonskilder for bosted. En slik likestilling er formelt sett ikke holdbar. Heller ikke i praksis utgjør andre registre i våre dager noen alternativ bostedsregistreringskilde. Alle offentlige, administrative registre i Norge som er verdt å nevne, baserer seg på folkeregisterdata mottatt direkte fra DSF-systemet eller via en av de to distributørene.

I Norge framstår *folkeregistrering* nærmest som et klart definert "fag", med juridiske, ideologiske² og praktiske komponenter sterkt integrert. Systemet er beredt til å ta vanskelige avgjørelser i aktuelle saker. Selve registeret, DSF, er et viktig redskap for folkeregistreringsfaget, men altså ikke det eneste som er viktig innenfor dette feltet. I en del andre land synes registeret i teknisk forstand å stå sterkere i fokus, mens folkeregistreringsfaget er mindre synlig. Flere steder ville et strengt regelverk for hvor personer skal stå bosatt bli betraktet som et overgrep mot den personlige frihet.

Folkeregisteret er altså både prinsipielt og praktisk det sentrale registeret for opplysningen om en person er bosatt i Norge eller har flyttet til utlandet. Hvis det der er registrert at vedkommende har *utvandret*, har vi oppnådd det vi skulle. Noen gransking av andre datakilder har da ikke noe for seg. En registrering i folkeregisteret av at en person er bosatt i utlandet (og ikke i Norge) kan en normalt stole mye på, for det er ikke mange med opphold i Norge som vil overse en eventuell feil i deres status her. Personer med ulovlig opphold ser vi da bort fra.

¹ Likevel finnes det visse ordninger og begrepsbruk i de ulike etatene som ikke fullt ut tar hensyn til folkeregisterets faktiske og formelle rolle i det norske samfunnet.

² Oppfatninger om hva god og dårlig folkeregistrering er.

For de som folkeregisteret derimot oppgir er *formelt bosatt i Norge*, bør en for det første spørre om hvor sikkert det er at de også faktisk bor i Norge, og for det andre om det kan finnes supplerende data som kan vise om noen egentlig holder til i utlandet.

I den videre teksten blir det først gitt et bilde av hvilke reelle utflyttinger som blir fanget opp og eventuelt registrert som utflytting i folkeregisteret. Deretter blir noen supplerende datakilder diskutert.

Det meste som berører temaet "norske barn utenfor Norden" står i forskriftenes § 1 (i leddene 1 og 8) og i Kap. IV Melding og registrering av flytting (§§ 1-20).

5.3. Første gangs registrering i folkeregisteret

Den delen av regelverket som gjelder første gangs bostedsregistrering i folkeregisteret (ved fødsel eller førstegangsinnvandring) ligger egentlig utenfor vårt interessefelt. Vi bare noterer oss at for å havne i vår målgruppe må man på en eller annen måte først ha kommet inn i systemet som født eller innvandret.

Hovedregelen for å bli registrert som innvandret er at en har til hensikt å bo i Norge minst seks måneder, at en kan sannsynliggjøre at en har mulighet til å bo her så lenge, og at en har en oppholdstillatelse (hvis en trenger det) som varer minst seks måneder.

Fødsler i utlandet, der foreldrene er eller har vært bosatt i Norge, gjør vi unntak for og gir en nærmere omtale:

Barn som blir født i utlandet av foreldre bosatt i Norge

Barn som fysisk sett kommer til verden i utlandet, men har *foreldre som er registrert bosatt i Norge*, ble før 1. september 2001 registrert som født i Norge, og dermed som bosatt. Registreringen kunne bli foretatt før barnet kom til Norge. Informasjonen som ble fylt ut i feltene for 'fødekommune/-land' og 'fødested' viste at fødselen faktisk hadde funnet sted i utlandet.

Etter 2001 derimot blir praktisk talt alle som fødes i utlandet registrert som bosatt først når de kommer til Norge, og da registreres de som innvandrere, ikke fødte.

Tidlig registrering av barn som blir født i utlandet med norsk statsborgerskap

Etter endringer i passloven for få år siden må alle som vil få norsk pass ha et norsk fødselsnummer. Mange *norske statsborgere* som fødes i utlandet får derfor sitt fødselsnummer før foreldrene flytter til Norge. Disse barna merkes med registreringsstatus "Uregistrert person", og er altså ikke offisielt bosatt i Norge. Landet de ble født i blir ikke registrert, så den opplysningen må i statistikkproduksjonen konstrueres ut fra opplysninger om foreldrene.

Når/hvis barnet en gang bosetter seg i Norge, vil hendelsen bli registrert på samme måte som for andre førstegangsinnvandringer, bortsett fra at noen få opplysninger jo allerede er registrert i DSF.

Barn som blir født i utlandet med utenlandsk statsborgerskap og utvandrede foreldre

Hvis foreldrene er *utenlandske* statsborgere som tidligere var registrert bosatt i Norge men nå er registrert i utlandet, angår fødselen naturlig nok ikke norske myndigheter. Bare hvis barnet noen gang skulle flytte til Norge vil det komme i folkeregisteret.

5.4. Utvandring og eventuelt påfølgende innvandring

Når en person registrert bosatt i Norge vil flytte til utlandet, skal vedkommende melde flyttingen til folkeregisteret. Dette avgjør så om flyttingen tilfredsstiller vilkårene for registrering. Disse vilkårene står i § 1 nr. 8.

I andre tilfeller flytter personer faktisk til utlandet uten å melde fra. Om slike personer da i ettertid skal registreres som utflyttet eller ikke, blir vurdert etter de samme vilkårene som gjelder for utflyttinger som er meldt på vanlig måte.

Hvis en registrert utflyttet person så møter opp på et norsk folkeregister og mener at han/hun har flyttet til Norge igjen, gjelder i realiteten (om enn kanskje ikke tydelig i ordlyden) de samme vilkårene som i sin tid bestemte at personen skulle registreres som utflyttet. Hvis det *ikke* kan påvises noen endringer i de forhold som en gang tilsa utflytting (og det heller ikke har vært regelverksendringer i perioden), vil meldingen om innvandring naturlig nok ikke bli godtatt.

I tillegg til vilkårene i § 1 nr. 8 gjelder (ved gjeninnvandring) selvsagt de vanlige kriteriene for å bli registrert som innvandret.

Og det om vektlegges i vilkårene i § 1, ledd 8 er bl.a. om den aktuelle person ..

- har egen selvstendig bolig i vedkommende innflyttingsland
- ikke lenger disponerer fast bolig i Norge
- ikke lenger har arbeidsmessig tilknytning til Norge
- ikke har ektefelle og/eller barn i Norge
- ikke har annet enn sporadiske opphold i Norge i løpet av året.

Til kriteriet om "ikke har *ektefelle og/eller barn* i Norge" kunne en i realiteten føyd til *foreldre*. For barn er jo foreldrenes bosted avgjørende for hvor en har sterkest tilknytning. Når foreldrene ikke bor/oppholder seg i samme land kan bildet bli mer komplisert, men fortsatt gjelder hovedprinsippet om at en ikke blir utflyttet hvis en har en klar tilknytning til Norge.

Avveining av tilknytningskriterier

Sammenfattet dreier de nevnte leddene seg om en avveining av tilknytningen til Norge i forhold til tilknytningen til tilflyttingslandet.

Det vedtaket som til slutt fattes skal ideelt sett ikke gjøre at noen urettmessig blir registrert som bosatt i Norge, men heller ikke at noen urettmessig skal få slippe en slik registrering. Med andre ord er det lite ønskelig at folk – uten å fylle visse krav – skal komme til Norge og få de rettighetene som det å være bostedsregistrert i en nordisk velferdsstat gir. Motsatt er det ikke ønskelig at det skal være lett å "stikke av" fra økonomiske og andre forpliktelser i Norge.

Disse to formålene kan en ikke uten videre oppnå på samme tid. Ønsker man å ha et regelverk som stiller store krav til å bli registrert bosatt i Norge, så må man kanskje ta med på kjøpet at terskelen mot å bli registrert som utflyttet kan bli vel lav. Omvendt vil store krav til en utflyttingsregistrering (for å hindre f.eks. at spesielt rike personer skal kunne unngå å betale skatt til Norge), kunne føre til at det blir vanskeligere å få registrert vanlige folk som utflyttet enn det man isolert sett ville foretrukket.

Opp gjennom årene har vilkårene, og tolkningen av dem, endret seg noe. Dagens formuleringer og praksis ble utformet for noen år siden da problemet med skatteflukt stod høyt på dagsorden. I dag presser andre problemstillinger seg fram, som f.eks. hvordan en kan sørge for at reelt utenlandsboende personer ikke skal kunne motta økonomisk støtte eller trygder som bare er beregnet på de som reelt bor i Norge. Det gjeldende regelverket for folkeregistreringen er imidlertid ikke godt tilpasset slike problemstillinger.

Spørsmålet om å få endret forskriftene slik at de blir mer i takt med tida, er foreløpig bare på pratestadiet.

I eventuelt endrede forskrifter kunne en se for seg at det ble laget flere kriterier, for på den måten å kunne treffe mer presist der en ønsker. På den annen side er det av hensyn til brukerne grenser for hvor komplisert et regelverk kan bli, og noen tenkelige kriterier kan dessuten være problematiske fra et politisk/verdimessig synspunkt.

I den spirende debatten om forskriftene har det for øvrig også blitt reist spørsmål om det holder med å flikke på den eksisterende regelverksstrukturen. Tida er kanskje inne til en mer gjennomgripende revisjon av forskriftene (og eventuelt også loven).

Bostedsregistreringen skal altså tilfredsstille flere krav og behov. At den noen gang vil bli basert på hvor folk faktisk oppholder seg til en hver tid, kan en nok se bort fra. Det vil alltid finnes kriterier som skiller bostedsendringer fra f.eks. lengre ferieturer eller andre lignende fravær.

Ikke bare lovverket, men også praksis avgjør

Som på andre forvaltningsområder, kan en ikke finne alle svar i lover og forskrifter. Det skrives også rundskriv som sendes til folkeregistrene, og enkeltsaker skaper presedens.

Situasjonen for folkeregistrene varierer mye fra sted til sted, noe som kan bidra til ulik praksis. Fra SKDs side forsøker man å få til en mest mulig ensartet praktisering av regelverket på tvers av de lokale tradisjoner som måtte oppstå.

5.5. "Administrative utvandring"

Uttrykket "administrativ utvandring" er lite brukt på norsk, men er en relativt dekkende betegnelse på en utflytting som blir registrert i ettertid på grunnlag av andre opplysninger enn en flyttemelding. Slike utflyttingsvedtak blir fattet når folkeregisteret har mottatt og vurdert informasjon om at noen har svekket sin tilknytning til landet så mye at vedkommende ikke lenger skal stå bostedsregistrert i Norge. I forskriftenes § 1, nr. 8 går det fram at "utenlandske statsborgere som ikke lenger har adgang til å oppholde seg i Norge, regnes som utflyttet. Det samme gjelder utlendinger som de siste to år ikke har hatt kjent oppholdssted i Norge. For norske statsborgere må det imidlertid ha gått fem år siden vedkommende hadde kjent oppholdssted i Norge."

Tiltak for å finne fram til feilregistreringer har alltid utgjort en del av folkeregistreringsarbeidet i Norge, men tiltakene ble utviklet for alvor da UDI og Fremkon-registeret ble etablert i 1988. Utover på 1990-tallet ble arbeidet systematisert. Folkeregistrene ble da forutsatt å bruke en firedel av sin tid til ulike former for det som etter hvert fikk navnet "verdiorientert folkeregistrering".

Dette begrepet omfatter

- det å inngå avtaler med andre etater i lokalsamfunnet om å få melding om personer som øyensynlig ikke lenger bor på den folkeregistrerte adressen,
- utnytte f.eks. returpost til å identifisere tilfeller av feil i bostedsadressen,
- sende brev til de som synes å være feil bostedsregistrert med pålegg om å klargjøre hvor de faktisk bor,
- å følge opp/"etterforske" enkeltsaker bl.a. ved å søke i relevante registre, og
- til slutt eventuelt fatte vedtak om flytting.

Slik er formuleringen i forskriftenes § 16: "Får folkeregisteret kjennskap til at en person er utflyttet eller oppholdstillatelsen er gått ut, skal folkeregisteret uten ugrunnet opphold undersøke saken. I de tilfeller folkeregisteret kommer til at vedkommende etter § 1 nr. 8 skal regnes som utflyttet, skal folkeregisteret umiddelbart fatte vedtak om dette." På grunn av ulike lokale forhold vil vo-arbeidet (som det kalles) arte seg forskjellig i de ulike folkeregistrene.

De administrative utvandringene registreres i DSF på samme måte som andre utvandringene, uten noen variabel som kan brukes til å skille dem fra hverandre i ettertid. Imidlertid vil tilflyttingslandet normalt ikke bli utfylt når utflytteren selv ikke har fylt ut flyttemeldingen. Tallet på utvandrede med uoppgitt tilflyttingsland har de siste årene ligget på 1500-2000 årlig. I 2003 var 290 personer under 18 år. 16 av dem hadde bakgrunn fra Pakistan.

Tiltak i Utdanningsetaten i Oslo for å følge opp barn som forsvinner skolen

Utdanningsetaten i Oslo har gjennomgått en kraftig opprustning når det gjelder håndteringen av skoleforsvinningsaker. Helt nylig er det innført strenge rutiner for å få tatt tak i ureglementerte fravær med det samme de oppstår.

Det er hensynet til barns krav på opplæring som har vært utgangspunktet for tiltakene. Dermed rettes oppmerksomheten først og fremst mot de fraværstilfellene som ikke er meldt slik regelverket foreskriver og der man ikke kommer over åpenbare, gyldige grunner. Noen barn bare forsvinner uten varsel, mens andre uteblir f.eks. fra permisjon. I rutinene inngår det å sende melding om fraværet til Oslo folkeregister allerede etter ei uke.

Andre fravær pga. utenlandsopphold "følger boka" ved at foreldrene gir all nødvendig (skriftlig) informasjon til skolen, og ved at de underskriver på at barnet får den nødvendige opplæring i tilflyttingslandet. Hva som i slike tilfeller blir meldt til folkeregisteret, blir bestemt av rektor på den enkelte skole. Det finnes altså ikke i dag en generell ordning for å gi melding til folkeregisteret om alle lengre utenlandsopphold som skolene måtte bli kjent med. Hva framtida kan bringe av retningslinjer for slike tilfeller, er foreløpig et åpent spørsmål.

Generelt har Utdanningsetaten altså vært opptatt av at det blir meldt fra om de *ulovlige* fraværene. De *lovlige* fraværenes potensielle nytte for folkeregistreringen har så langt ikke vært en del av diskusjonen.

Oppfølgingen fra Folkeregisteret og trygdeetaten

Kontakten mellom Utdanningsetaten og folkeregisteret i Oslo har blitt sterkere de siste årene. Sistnevnte opplever skolene som ivrige til å sende meldinger om elever som ikke lenger møter på skolen. I de fleste meldingene har foreldrene ikke gitt beskjed om fraværet eller årsaken til det, men det hender at det også vises til informasjon fra foreldrene. Kopi av brev til folkeregisteret blir sendt til trygdeetaten.

Men for skolene er tidsperspektivet helt annerledes enn i folkeregisteret. Et uforklart fravær på ei uke er i skolesammenheng alvorlig, men fra et folkeregistreringssynspunkt skal det lengre fravær til før en "hever øyenbrynene". Folk har jo ikke plikt til å melde korte fravær til folkeregisteret. Der blir sakene derfor liggende i tre måneder, for å se om familien dukker opp.

Hvis ikke noe har skjedd etter tre måneder starter saken i folkeregisteret. Det blir da bl.a. skrevet brev til den aktuelle familien. Brevet blir nok ikke alltid forstått av de med dårlige norskkunnskaper. Til slutt kan saksbehandlingen føre til et vedtak om at familien skal registreres som utflyttet. I en del tilfeller reagerer mottakeren først på dette stadiet. Hvis vedkommende da har nye opplysninger må saken kanskje omgjøres. Tidligere var man raskere med å treffe utflyttingsvedtak, men det førte til flere omgjøringsaker enn det Oslo folkeregister fant formålstjenlig.

I mange av tilfellene er det bare barnet, eller mor og barn, som har reist fra landet. Far er fortsatt i Norge, noe som normalt betyr at mor og barn ikke skal registreres som utvandret til tross for at de ikke lenger er her.

Nå i 2004 virker det for en utenforstående som om selve meldingsgangen mellom etatene fungerer rimelig bra med hensyn til de ulovlige fraværene. Problemet er heller at den informasjonen som utveksles ikke alltid er særlig "informativ". Utover antakelsen om at den og den har utvandret, blir det lite for folkeregisteret å gripe fatt i. Kontakten med trygdeetaten er god, men der vet de ofte ikke noe mer.

I trygdeetaten kan informasjonen som framkommer bli brukt til å stoppe barnetrygden. Den kan stoppes på mistanke.

Skoleforsvinningssakene er nok den sakstypen som diskuteres mest blant saksbehandlerne på Oslo folkeregister. Det er ikke til å unngå at det også diskuteres om regelverket burde ha vært endret. Selv

om varslingsrutiner og informasjonsinnhenting fungerer som tilsiktet, kan saken strande på forskriftenes krav til utflyttingsregistrering.

Hvis en tar tall for de første åtte månedene av 2004 og blåser dem opp til å dekke hele året, vil det samlede tallet på saker som gjelder meldepliktsmangler bli på om lag 11 000. En sak kan av og til gjelde flere personer. Nærmere 400 av sakene kan komme til å være skolesaker. I anslagsvis 60 av disse sakene igjen vil det i år eller i begynnelsen av det neste bli truffet vedtak om utflytting. Hvordan disse fordeler seg på land/nasjonalitet oppgis ikke i statistikken.

Mellom Oslo folkeregisters praktisering av vo-aktiviteten og de intensjoner SKD har for den samme, synes det å være visse uoverensstemmelser. I prinsippet kan det innebære at praksisen ikke har funnet sin endelige form.

Hvor typisk er Oslo sammenlignet med resten av landet?

Den regionale fordelingen av personer med innvandrerbakgrunn i Norge gjør at en svært stor andel av de som kan forventes å flytte til land som Pakistan, Tyrkia og Marokko dekkes av Oslo folkeregister. Oslo er ikke det samme som hele Norge, men for visse grupper er det lite om å gjøre.

Hvis en derimot er opptatt av rutineene i seg selv og ikke spesielle grupper eller antall saker, er det ikke riktig å si at Oslo representerer hele landet. Til det varierer forholdene for mye i de enkelte folkeregisterområdene.

5.6. Data i SSB om bosted, innvandrerbakgrunn og andre relevante opplysninger

Folkeregisterdata og SSBs bearbeiding

SSB får hver kveld overført kopi av alle registreringer som er foretatt i DSF tidligere samme dag. Transaksjonene brukes bl.a. til å vedlikeholde en kopi av DSF. Dataene blir så bearbeidet for å tilpasses statistikkproduksjonen.

Variabelen *registreringsstatus* forteller om personen er bosatt, utvandret, død eller annet. Denne opplysningen endres ikke i SSB, så SSBs data avspeiler DSF fullt og helt når de gjelder denne variabelen.

Variablene som viser ulike typer *innvandrerbakgrunn*, derimot, er resultatet av en svært omfattende bearbeidingsprosess i SSB, basert på data ikke bare fra DSF men også fra tidligere folketellinger. En god del skjønnsmessige avgjørelser er tatt i bearbeidingsprosessen, men usikkerheten det gir er ikke like stor i alle befolkningsgrupper. For de yngste aldersgruppene er treffsikkerheten temmelig stor. For norskfødte er det mors, eventuelt fars fødeland som angir hvilket land barnet har bakgrunn fra.

Tilflyttingsland oppgis av de personer som melder utflytting på ordinær måte til folkeregisteret. Ved administrative utvandring, derimot, finnes det ofte ikke opplysninger om hvilket land den aktuelle personen eller familien har flyttet til. Men selv om nokså pålitelig informasjon skulle finnes, blir den ikke registrert.

Utvandringsdatoen blir ved administrativ utvandring av ikke-nordiske statsborgere med tidsbegrenset oppholdstillatelse satt til oppholdstillatelsens utløpsdato (forskriftens § 16). For alle andre administrative utvandring blir utvandringsdatoen satt til vedtaksdatoen, selv om en tidligere dato skulle være oppgitt av naboer eller andre. Denne regelen gjør at den formelle botida i Norge for enkelte utvandrede blir en god del lengre enn den faktiske, og tilsvarende blir tida i utlandet (for de som kommer tilbake) kortere i registeret enn den faktisk var.

Barnetrygddata

SSB v/Seksjon for levekårsstatistikk mottar hver måned data fra Rikstrygdeverket som viser hvilke barn det blir utbetalt barnetrygd til i den aktuelle måneden. Barn i barnetrygdalder som står registrert som bosatt i DSF på den samme tida, men ikke står på lista over barnetrygdmottakere, skal i

prinsippet ha blitt vurdert av trygdeetaten enten som utenlandsboende eller som korttidsboende i Norge (mindre enn ett års botid). Tallet på korttidsboende vil pr. definisjon være begrenset, og i alle fall ikke bety like mye i alle innvandregrupper.

Ved å ta i bruk barnetrygddata skal en altså kunne finne fram til noen av de som sannsynligvis oppholder seg i utlandet, men som av ulike grunner likevel er bostedsregistrert i Norge.

En må da ha i mente at det må et helt års utenlandsopphold til for at barnetrygden skal bli fratatt noen. De som holder seg under den grensa kan en ikke forvente å finne ved hjelp av barnetrygddata.

Motsatt er det en viss mulighet for at det blant barna uten barnetrygd er noen som oppholder i Norge. Datamaterialet har foreløpig ikke gjennomgått en full gransking.

Barnetrygdhistorien for hvert enkelt barn blir etablert i databasen *FD-trygd*.

Data om skolegang i Norge

Noe register over grunnskoleelever (på individnivå) eksisterer fortsatt ikke på nasjonalt plan, men utsiktene for at det skal komme i orden er lysere enn på lenge. Seksjon for utdanningsstatistikk anslår det for sannsynlig at de vil få slike data for første gang høsten 2005. En kan da tenke seg at en kan bruke disse dataene for å finne fram til registrert bosatte som ikke går på norsk skole. Det skal mye mindre til for å bli strøket fra slike elevregistre enn det som trengs for å miste barnetrygden, og følgelig bør en kunne forvente at elevregisteret kan bidra til å identifisere en større krets av barn med opphold i utlandet.

Det finnes imidlertid skjær i sjøen for en slik bruk. Hvis ikke alle privatskoleelever og de som får hjemmeundervisning blir tatt med i datamaterialet, vil restgruppa omfatte mange flere enn de som bor i utlandet. For Seksjon for utdanningsstatistikk vil det imidlertid være viktig å få klarhet i slike forhold, så når den tid kommer vil vi vite hvor anvendelige dataene er for å finne fram til utenlandsboende.

5.7. Konklusjoner

Det finnes et regelverk for hvor en skal stå som bosatt, og det finnes etablerte prinsipper og rutiner for oppfølging av saker som kan synes å bryte med regelverket. Hvis den samlede effekten av disse faktorene ikke gir et tilfredsstillende resultat på bostedsregistreringen, kan en forandre enten regelverket, prinsippene eller praksis/rutiner.

I de overordnede prinsippene er det neppe mye å hente i en eventuell revisjon. Prinsippene for hva som skal skje i folkeregistreringen i saker med norske barn i utlandet, må altså anses for å være på plass.

Når det gjelder den praktiske tolkningen av prinsippene, derimot, vil det kunne være noe å hente i flere av folkeregistrene i Norge. For en utenforstående er det imidlertid vanskelig å vurdere potensialet, altså hvor mye som (uten for store kostnader) kunne vært gjort men ikke har blitt gjort.

Et spørsmål er om rutineoppstramminger vil ha stor tallmessig effekt. Små tall er for øvrig ikke noe argument mot å gjennomgå rutiner, for administrative mål som "likebehandling" og "avsløring av ulovligheter" er uansett verdt å kjempe for. Men i SSBs befolkningsstatistikk vil neppe alle tiltak bli like synlige.

De som bare bryr seg om de skikkelige store tallene og ikke om de små, vil kanskje med andre ord ikke bli fornøyd med bare en viss justering av rutiner og praksis. Men større tiltak, som f.eks. å få etablert en generell meldingsplikt til folkeregisteret ved *alle* flyttinger til utlandet som skolene kommer over, ville antakelig bli merkbare.

For at det virkelig skal monne må nok forskriftene bli endret i en retning som gjør det lettere å registrere folk som utflyttet.

6. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Pakistan

Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Pakistan er den største innvandrerguppen i Norge. Ved inngangen til 2004 var det 26 300 bosatte personer i Norge med innvandrerbakgrunn fra Pakistan. Utover de bosatte på dette tidspunktet, inneholdt DSF også 3 800 utvandrede personer med pakistansk opprinnelse. 840, eller 22 prosent av de utvandrede var barn under myndighetsalder.

Tabell 6.1. Innvandrerbefolkningen fra Pakistan per 1. januar 2004

	Alle uansett alder	Barn 0-17 år
I alt.....	31 033	10 768
Bosatte.....	26 286	9 509
Utvandret	3 805	843
Døde	761	241
Andre	181	175

Barna utgjorde en tredel av alle bosatte med pakistansk innvandrerbakgrunn. Av de 9 500 bosatte pakistanske barn var 6 400, eller 67 prosent, i skolepliktig alder (se tabell 6.2.).

Tabell 6.2. Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn, etter alder. 1. januar 2004

Alder	I alt	Bosatte	Utvandrede
I alt.....	10 352	9509	843
0 år.....	467	466	..
1 år.....	540	536	..
2 år.....	524	515	9
3 år.....	524	507	17
4 år.....	553	533	20
5 år.....	578	540	38
6 år.....	578	538	40
7 år.....	569	517	52
8 år.....	573	521	52
9 år.....	563	516	47
10 år.....	598	533	65
11 år.....	595	518	77
12 år.....	619	542	77
13 år.....	602	534	68
14 år.....	625	548	77
15 år.....	615	540	75
16 år.....	639	568	71
17 år.....	590	537	53

Legger vi sammen antallet bosatte barn med pakistansk landbakgrunn med antallet utvandrede norsk pakistanske barn under myndighetsalder (843 barn), kommer vi frem til et *maksimalt antall norsk pakistanske barn 0-17 år noen gang registrert i DSF per 1. januar 2004, 10 352 barn*. Barnas alder er regnet per 1. januar 2004, ikke ved utvandringen.

De fleste utvandrede pakistanske barn hadde foreldrenes opprinnelsesland som destinasjon. 71 prosent av de 843 utvandrede barna hadde oppgitt Pakistan som tilflyttingsland. Hvert år er det en del flytte-meldinger hvor vi mangler opplysninger om tilflyttingsland. Det er derfor sannsynligvis også mange blant de med uoppgitt tilflyttingsland som har utvandret til Pakistan.

I underkant av 100 pakistanske barn har forlatt Norge for å bosette seg i Storbritannia. Dette er ikke overraskende i og med at i Storbritannia sin innvandringshistorie, i likhet med Norges, opptar pakistane-re en viktig plass.

Tabell 6.3. Utvandrede, ikke returnerte pakistanske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004

Tilflyttingsland	Barn 0-17 år
I alt.....	843
Pakistan	598
Uoppgitt.....	92
Storbritannia.....	90
Danmark	21
Sverige.....	15
USA	11
Canada	7
Andre asiatiske land	6
Andre europeiske land.....	3

Blant utflytterne var det omtrent like mange gutter som jenter. Tabell 6.4. viser tydelig at de fleste barna som har utvandret er norske statsborgere. Tre av fire hadde norsk statsborgerskap. Halvparten av alle barn var mellom 10 og 15 år gamle per 1. januar 2004. For de barna som bor i Norge viser fordelingen etter statsborgerskap en stor overvekt av gutter og jenter med norsk statsborgerskap. 86 prosent var norske statsborgere i begge kjønn.

Tabell 6.4. Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap

	I alt		Gutter		Jenter	
	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere
I alt.....	647	196	314	97	333	99
0-3 år.....	19	12	12	5	7	7
4-6 år.....	75	23	37	11	38	12
7 år.....	43	9	23	4	20	5
8 år.....	45	7	29	2	16	5
9 år.....	38	9	17	5	21	4
10 år.....	52	13	28	8	24	5
11 år.....	62	15	27	9	35	6
12 år.....	60	17	29	6	31	11
13 år.....	54	14	26	5	28	9
14 år.....	61	16	33	9	28	7
15 år.....	57	18	23	9	34	9
16 år.....	46	25	17	14	29	11
17 år.....	35	18	13	10	22	8

De fleste norsk pakistanske barna utvandret sammen med mor. Koblingsprosedyrer som baserer seg på en forbindelse mellom barns- og mors fødselsnummer viste at drøyt 60 prosent av de utvandrede barna hadde samme utvandringstidspunkt og samme tilflyttingsland som sin mor. I 70 tilfeller utvandret

mor og barn til samme land på forskjellig tidspunkt. Det var også noen tilfeller hvor mors og barns tilflyttingsland var forskjellig, men etter en nærmere analyse fant vi ut at i de fleste tilfellene skyldes dette manglende informasjon om tilflyttingsland hos en av de partene. 15 barn sto uten informasjon om mor etter koblingen. Dette betyr at mødrene aldri har flyttet til Norge.

Tabell 6.5. Utvandrede, ikke returnerte norsk pakistanske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004

I alt	843
Utvandret sammen med mor	514
Mor utvandret til samme land, men ikke samtidig med barnet	69
Mor utvandret, men ikke til samme land	18
Mor bosatt i Norge.....	227
Mor uten fødselsnummer, bosatt i utlandet.....	15

Situasjonen er helt annerledes når vi tar utgangspunkt i fars fødselsnummer. De fleste utvandrede, ikke returnerte norsk pakistanske barna har en far som var registrert bosatt i Norge per 1. januar 2004.

Tabell 6.6. Utvandrede, ikke returnerte norsk pakistanske barn. Opplysninger om far. 1. januar 2004

I alt	843
Utvandret sammen med far	207
Far utvandret til samme land, men ikke samtidig med barnet	67
Far utvandret, men ikke til samme land	29
Far bosatt i Norge.....	518
Far uten fødselsnummer, bosatt i utlandet.....	22

Tabell 6.7. Norsk pakistanske barn, utvandret og ikke returnert per 1. januar 2004. Begge foreldrene bosatt i Norge

Tilflyttingsland	
I alt	202
Pakistan	158
Uoppgitt	30
Storbritannia.....	12
Andre land.....	2

Til sammen 202 barn utvandret alene fra Norge mens begge foreldrene ble igjen i landet, ifølge folke-registerdata. Turen gikk til Pakistan for 93 prosent av dem hvis man også inkluderer barna med uoppgitt tilflyttingsland.

187 norsk pakistanske barn utvandret samtidig med begge foreldre. Denne utvandringssammensetningen, med begge involverte foreldre gir noe mer variasjon mht tilflyttingsland. I dette tilfellet utvandret omtrent en tredel av barna til andre land utover Pakistan, spesielt til Storbritannia.

Tabell 6.8. Norsk pakistanske barn. Utvandret samtidig med begge foreldre. 1. januar 2004

Tilflyttingsland	
I alt.....	187
Pakistan	105
Storbritannia.....	35
Uoppgitt.....	20
Sverige.....	10
Andre europeiske land.....	5
Andre asiatiske land	4
Nord-Amerika	8

For de 598 barna som per 1. januar 2004 sto registrert utvandret til Pakistan var situasjonen følgende: 158 barn har utvandret alene. Begge foreldrene var altså registrert bosatt i Norge 1. januar 2004. Resten (440 barn) reiste enten med mor eller med far eller med begge foreldrene samtidig. Moren utvandret til Pakistan på samme tidspunktet som barn i 346 av de 598 tilfellene.

I 2003 var det 470 personer med pakistansk innvandrerbakgrunn som flyttet fra Norge. 155 av dem var barn. De fleste av barna, 63 prosent, flyttet til Pakistan. 15 prosent av de norsk pakistanske barna hadde uoppgitt tilflyttingsland. Kjønnfordelingen blant de utvandrede barna med Pakistan som destinasjon var relativt jevn, 40 jenter og 60 gutter. De fleste som flyttet ut av Norge til Pakistan i 2003 var i aldersgruppen 5-9 år.

Tabell 6.9. Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn utvandret til Pakistan i løpet av 2003, etter kjønn og alder

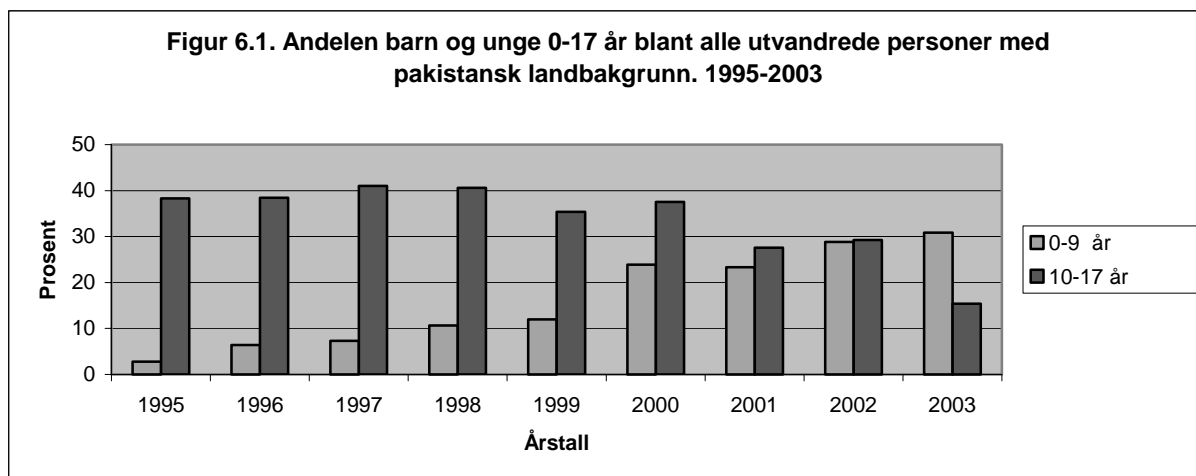
	I alt	Gutter	Jenter
I alt.....	99	59	40
0- 4 år.....	17	13	4
5- 9 år.....	49	25	24
10-15 år.....	27	17	10
16-17 år.....	6

Ser man på utflyttingen til Pakistan over flere år, finner man at i perioden 1980-1990 ble det nesten ikke registrert noen utvandring av pakistanske barn til foreldrenes opprinnelsesland. Først i 1994 ble omfanget merkbart. Fra 1995 til 2000 lå antallet nokså stabilt på 100 barn årlig. År 2000 fremstår som et år med en betydelig økning i tallet på registrerte barneutvandring til Pakistan. De tre påfølgende årene etter 2000 sank utvandringen mot et nivå som var vanlig i den stabile perioden fra 1995 og fram mot årtusenskiftet. Det primære i denne analysen er at tallene er ganske små, og at variasjoner fra år til år i antall eller kjønns- og aldersfordelinger ikke er noe uttrykk for atferdsendringer.

Tabell 6.10. Utflyttinger fra Norge til Pakistan, etter kjønn. Barn 0-17 år med pakistansk innvandrerbakgrunn. 1990-2003

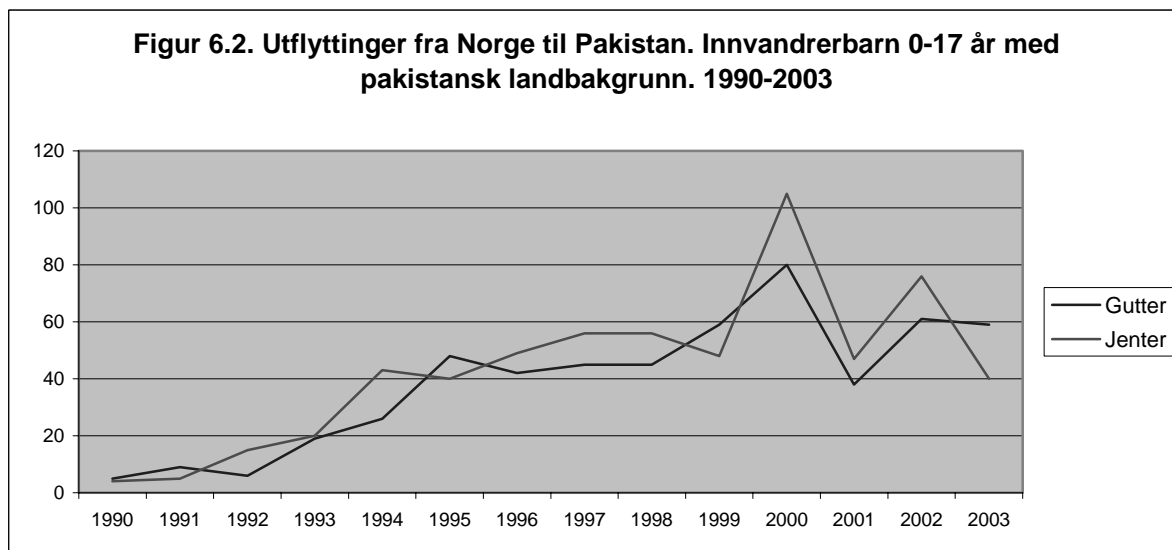
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
I alt.....	9	14	21	39	69	88	91
Gutter.....	5	9	6	19	26	48	42
Jenter.....	4	5	15	20	43	40	49
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
I alt.....	101	101	107	185	85	137	99
Gutter.....	45	45	59	80	38	61	59
Jenter.....	56	56	48	105	47	76	40

Andelen av 0-9 åringene som utvandrer til Pakistan har økt betydelig de siste tre årene. Helt frem til 1999 utgjorde andelen aldri mer enn 12 prosent av alle utvandrede pakistanske personer uansett alder. I 2000 økte andelen til 24 prosent. I fjor var den størst, med hele 31 prosent.

I perioden fra 1995 til 2001 var 10-17 åringene den største gruppen blant pakistanske jenter som forlot Norge, og andelen deres var alltid høyere enn andelen for 0-9 åringene. Fra 2002 er det flest jenter i aldersgruppen 0-9 år som forlater Norge og reiser til Pakistan.

En lignende situasjon finner vi også blant guttene. Frem til 2001 var den høyeste andelen som reiste til Pakistan blant 10-17 åringene. De sto alltid for minst en tredel av alle utflyttinger fra Norge. Fra 2001 overtar aldersgruppe 0-9 år. De siste tilgjengelige flyttetallene viser at 32 prosent av alle utvandring blant pakistanske menn omfatter akkurat denne yngste aldersgruppen fra 0 til 9 år.

7. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Marokko

Mens innvandrere med pakistansk landbakgrunn er den desidert største innvandrerguppen i Norge, når ikke marokkanere opp blant de 20 største innvandrerguppene i Norge. Pakistanere og marokkanere er to grupper som tilhører samme periode i Norges innvandringshistorie, den såkalte første bølgen i nyere innvandring på slutten av 1960-tallet da arbeidsinnvandrere fra de to land kom til Norge i økonomiske oppgangstider. Etter «innvandringsstoppen» i Norge i 1975 har gruppene vokst i størrelse blant annet gjennom familieinnvandring. Muligheten for familiegjenforening var og er fortsatt åpen for de opprinnelige arbeidsinnvandrerne og for deres familiemedlemmer som er ankommet Norge senere.

Det er registrert til sammen 7 960 personer i DSF med innvandrerbakgrunn fra Marokko. 80 prosent av dem står registrert bosatt per 1. januar 2004. Av alle som på et tidspunkt har utvandret fra Norge utgjorde barn 16 prosent.

Tabell 7.1. Innvandrerbefolkningen fra Marokko per 1. januar 2004

	Alle uansett alder	Barn 0-17 år
I alt	7 963	2 428
bosatte.....	6 566	2 129
utvandret.....	1 184	186
døde.....	132	32
andre.....	81	81

Andelen barn blant bosatte marokkanske personer i Norge er 32 prosent. Til sammen 2 100 barn med bakgrunn fra Marokko var bosatt i Norge ved utgangen av 2003. Tre av fem var i en skolepliktig alder (6-17 år).

Tabell 7.2. Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn, etter alder. 1. januar 2004

Alder	I alt	Bosatte	Utvandrede
I alt	2 315	2 129	186
0-1 år.....	302	299	3
2 år.....	162	157	5
3 år.....	153	148	5
4 år.....	165	157	8
5 år.....	137	132	5
6 år.....	129	116	13
7 år.....	138	126	12
8 år.....	119	103	16
9 år.....	116	100	16
10 år.....	129	115	14
11 år.....	144	134	10
12 år.....	119	105	14
13 år.....	101	85	16
14 år.....	99	85	14
15 år.....	115	102	13
16 år.....	99	90	9
17 år.....	88	75	13

186 barn ble registrert utvandret per 1. januar 2004. Regnestykket er enkelt: *2 129 bosatte barn og 186 utvandrede barn gir et maksimalt mulig antall innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn i aldersgruppen 0-17 år summert til 2 315.*

De fleste marokkanske barna utvandret til Marokko, mer enn halvparten av alle registrerte utvandrede barn. 50 marokkanske barn flyttet til Spania, et land som ligger nært til Marokko og rommer et betydelig antall marokkanske innvandrere.

Tabell 7.3. Utvandrede marokkanske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004

Tilflyttingsland	Barn 0-17 år
I alt	186
Spania.....	48
Andre europeiske land.....	18
Marokko.....	101
Andre.....	7
Uoppgitt.....	12

Det var omtrent like mange marokkanske gutter og jenter som utvandret fra Norge. Et overveiende flertall av utvandrede barn er norske statsborgere (tabell 7.4.)

Tabell 7.4. Innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap

	I alt		Gutter		Jenter	
	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere
I alt	164	22	82	9	82	13
0-3 år.....	11	..	7	..	4	..
4 år.....	8	-	4	..	4	..
5 år.....
6 år.....	13	-	7	..	6	..
7 år.....	11	..	3	..	8	..
8 år.....	15	..	7	..	8	..
9 år.....	16	-	11	..	5	..
10 år.....	13	..	6	..	7	..
11 år.....	9	..	4	..	5	..
12 år.....	10	4	5	..	5	..
13 år.....	12	4	7	..	5	..
14 år.....	14	-	8	..	6	..
15 år.....	10	3	7	..	3	..
16 år.....	8	5	..
17 år.....	11	9	..

Sju av ti barn utvandret samtidig med sine mødre. For de norsk marokkanske barna som var registrert utvandret per 1. januar 2004 var situasjonen følgende: 80 prosent av barna hadde mødrene sine med seg til utlandet, mens 20 prosent av barna hadde en mor med bostedsadresse i Norge. Av de 130 barna som utvandret samtidig med sine mødre hadde omtrent halvparten valgt Marokko som tilflyttingsland. For hvert tredje barn gikk turen til Spania.

Tabell 7.5. Utvandrede, ikke returnerte norsk marokkanske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004

I alt.....	186
Utvandret sammen med mor	131
Mor utvandret, men ikke samtidig med barnet	11
Mor utvandret, men ikke til samme land	3
Mor bosatt i Norge.....	38
Mor uten fødselsnummer, bosatt i utlandet.....	3

Tabell 7.6. Norsk marokkanske barn som utvandret samtidig med sin mor, etter tilflyttingsland

I alt.....	131
Marokko	53
Spania.....	45
Uoppgitt.....	10
Andre europeiske land.....	16
Andre asiatiske land	4
Andre afrikanske land.....	3

36 prosent av de utvandrede barna med marokkansk bakgrunn hadde en far i Norge. For de resterende 64 prosent ble også faren registrert som utvandret, enten samtidig med barna eller på et annet tidspunkt. Til sammen 78 barn utvandret samtidig med både far og mor, mens bare 33 barn forlot Norge uten foreldrenes følge. De som utvandret alene reiste til Marokko. Et interessant flyttemønster tegner seg når man ser på de barna som utvandret sammen med begge foreldrene. Bare 27 prosent (inkludert uoppgitt tilflyttingsland) utvandret til Marokko. For halvparten av barna ble Spania et nytt bosted. Resten fordelte seg på andre europeiske og asiatiske land.

Tabell 7.7. Utvandrede, ikke returnerte norsk marokkanske barn. Opplysninger om far. 1. januar 2004

I alt.....	186
Utvandret sammen med far	83
Far utvandret, men ikke samtidig med barnet	30
Far utvandret, men ikke til samme land	4
Far bosatt i Norge.....	67
Far uten fødselsnummer, bosatt i utlandet.....	2

Tabell 7.8. Norsk marokkanske barn som utvandret samtidig med begge foreldre, etter tilflyttingsland

I alt.....	78
Spania.....	39
Marokko	17
Uoppgitt.....	4
Andre europeiske land.....	14
Andre asiatiske land	4

I 2003 var det registrert 99 utvandringar fra Norge uavhengig av tilflyttingsland som gjaldt innvandrerbefolkning med marokkansk landbakgrunn. Barna stod for 25 prosent av disse utvandringene. 9 gutter og 7 jenter med marokkansk bakgrunn forlot Norge i 2003 med kurs mot Marokko. Ingen av de 16 barna var eldre enn 10 år.

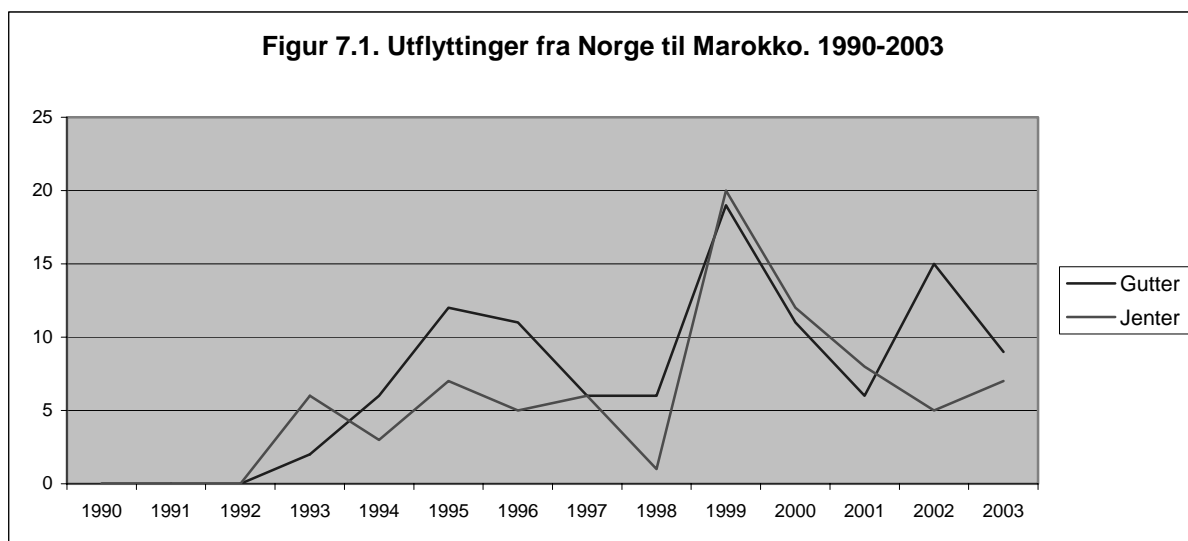
Tabell 7.9. Innvandrerbarn med marokkansk landbakgrunn utvandret til Marokko i løpet av 2003, etter kjønn og alder

	I alt	Gutter	Jenter
I alt	16	9	7
0- 4 år.....	4
5- 10 år.....	12	7	5

Ser man på utflyttingen til Marokko over flere år, er det vanskelig å finne noe klart mønster. Utvandring av marokkanske barn over tid kan beskrives som en sporadisk handling, med lite eller ingen aktivitet i perioden 1980-1994 og to synlige hopp, et i 1995 og den andre i 1999. Fra 2000 til 2003 er registreringstallene slik at det igjen er vanskelig å definere noe mønster. Man kan heller ikke finne kontinuitet i kjønnsfordelingen. Noen år er det flere gutter som utvandret, andre år er det jenter. *Tallene er så små og varierer så mye at alle mønstre som kan tolkes inn i dem oppfattes som rent tilfeldige.*

Tabell 7.10. Utflyttinger fra Norge til Marokko, etter kjønn. Barn 0-17 år med marokkansk innvandrerbakgrunn. 1990-2003

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
I alt	0	0	0	8	9	19	16
Gutter.....	6	12	11
Jenter.....	3	7	5
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
I alt	12	7	39	23	14	20	16
Gutter.....	6	..	19	11	6	15	9
Jenter.....	6	..	20	12	8	5	7

8. Innvandrerbarn med bakgrunn fra Tyrkia

Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Tyrkia er den niende største innvandrerguppen i Norge med 12 971 bosatte personer per 1. januar 2004. I tillegg til disse bosatte personene finner vi i DSF informasjon om ytterligere 3 300 personer som har bodd i Norge og som er innvandrere fra Tyrkia. Til sammen 16 250 med et gyldig fødselsnummer i Norge har tyrkisk innvandrerbakgrunn. 2 930 har på et tidspunkt utvandret fra Norge. Bare en av ti blant de utvandrede var under myndighetsalder. Dette er et overraskende lavt tall, for blant tyrkerne er det generelt sett mange barn og forholdsvis få eldre personer. En tredel av den totale bosatte tyrkiske populasjonen er i alderen fra 0 til 17 år.

Tabell 8.1. Innvandrerbefolkningen fra Tyrkia per 1. januar 2004

	Alle uansett alder	Barn 0-17 år
I alt.....	16 245	4 664
Bosatte.....	12 971	4 262
Utvandret	2 926	261
Døde	255	56
Andre	93	85

4 262 bosatte tyrkiske innvandrerbarn i alderen fra 0 til 17 år og 261 utvandrede i samme alder gir et maksimalt antall tyrkiske innvandrerbarn i skolepliktig alder på **4 523 barn.**

Tabell 8.2. Bosatte og utvandrede innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn, etter alder. 1. januar 2004

Alder	I alt	Bosatte	Utvandret
I alt.....	4 523	4 262	261
0-1 år.....	515	512	3
2 år.....	285	279	6
3 år.....	265	257	8
4 år.....	293	286	7
5 år.....	268	260	8
6 år.....	281	261	20
7 år.....	279	263	16
8 år	242	227	15
9 år.....	244	228	16
10 år.....	263	240	23
11 år.....	227	212	15
12 år.....	214	193	21
13 år.....	248	231	17
14 år.....	215	197	18
15 år.....	231	210	21
16 år.....	227	202	25
17 år.....	226	204	22

Til sammen 261 tyrkiske barn er registrert utvandret i DSF per 1. januar 2004. Halvparten har oppgitt Tyrkia som tilflyttingsland. Det var 36 flyttemeldinger med uoppgitt reisemål. Sannsynligvis har de fleste i realiteten flyttet til Tyrkia. Nesten hver tredje av alle utvandrede barn har reist fra Norge for å bosette seg i Sverige eller Danmark.

Tabell 8.3. Utvandrede tyrkiske barn, etter tilflyttingsland. 1. januar 2004

Tilflyttingsland	Barn 0-17 år
I alt.....	261
Danmark	27
Sverige.....	47
Andre europeiske land.....	15
Tyrkia	128
Andre	8
Uoppgitt.....	36

Det var omtrent like mange gutter som jenter blant utflytterne. Mens det store flertallet pakistanske og marokkanske barn som utvandret fra Norge var innehavere av norsk pass var andelen norske statsborgere lavest blant tyrkiske barn. 9 av 10 marokkanske og 8 av 10 pakistanske utvandrede barn hadde norsk statsborgerskap. Blant tyrkiske barn var andelen 6 av 10.

Tabell 8.4. Innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn utvandret per 1. januar 2004, etter kjønn, alder og statsborgerskap

	I alt		Gutter		Jenter	
	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere
I alt	159	102	73	56	86	46
0-3 år.....	7	9	4	3	3	6
4 år.....	3	4
5 år.....	4	4	4	..	-	..
6 år.....	15	5	4	3	11	..
7 år.....	9	7	3	4	6	3
8 år.....	12	3	8	..	4	..
9 år.....	12	4	8	..	4	..
10 år.....	16	7	2	4	14	3
11 år.....	7	8	4	5	3	3
12 år.....	12	9	5	5	7	4
13 år.....	12	5	5	..	7	..
14 år.....	11	7	7	..	4	..
15 år.....	9	12	4	7	5	5
16 år.....	15	10	5	7	10	3
17 år.....	15	7	8	3	7	4

193 av de 261 utvandrede barna hadde samme tilflyttingsland og utvandningsdato som sine mødre. Bare 37 tyrkisk norske barn hadde per 1. januar 2004 et registrert utenlandsk opphold mens mødrene deres sto registrert bosatt i Norge. Bare 28 av de 261 barna utvandret alene mens begge foreldrene sto registrert bosatt i Norge. For 27 av de 28 gikk turen til Tyrkia.

Tabell 8.5. Utvandrede, ikke returnerte norsk tyrkiske barn. Opplysninger om mor. 1. januar 2004

I alt.....	261
Utvandret sammen med mor	193
Mor utvandret, men ikke samtidig med barn	28
Mor utvandret, men ikke til samme land	2
Mor bosatt i Norge.....	37
Mor uten fødselsnummer, bosatt i utlandet.....	1

I 2003 var det 171 personer med tyrkisk innvandrerbakgrunn som flyttet fra Norge. Blant disse var det 40 personer under myndighetsalder. Halvparten av barna flyttet til Tyrkia. 9 barn hadde ikke oppgitt tilflyttingsland så maksimalt antall utvandrede barn til Tyrkia for 2003 kan være 29 barn.

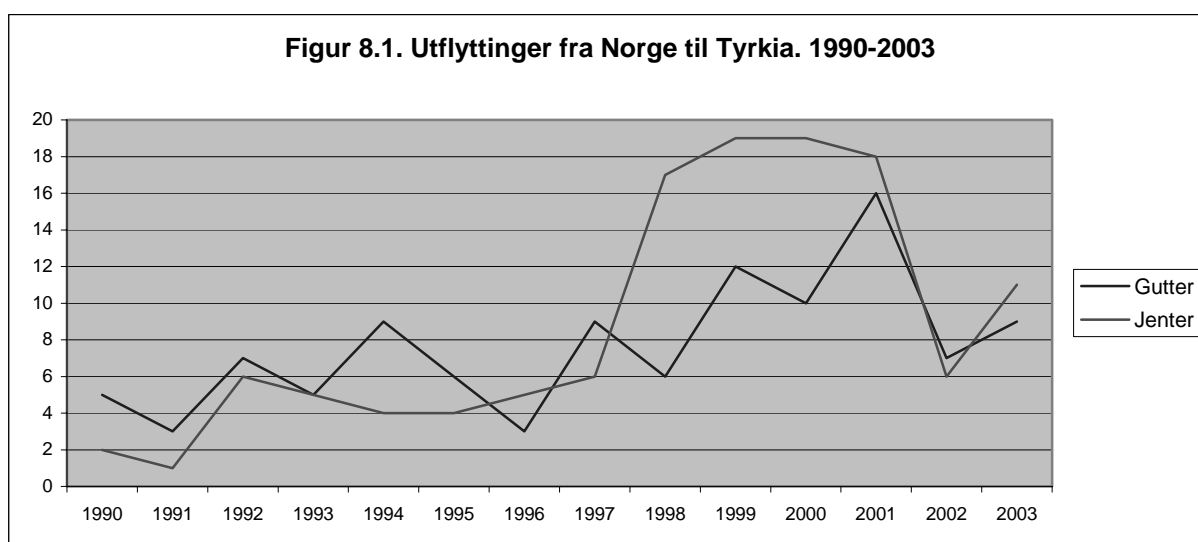
Tabell 8.6. Innvandrerbarn med tyrkisk landbakgrunn utvandret til Tyrkia i løpet av 2003, etter kjønn og alder

	I alt	Gutter	Jenter
I alt	20	9	11
0- 4 år.....
5- 10 år.....	9	5	4
11-17 år.....	9	3	6

Ser vi på utflyttingen til Tyrkia over flere år, finner vi en moderat utvandring helt frem til 1997. Deretter kommer en periode med en hyppigere utvandring spesielt for jenter (figur 8.1). Året med det høyeste antallet registrerte barneutvandring til Tyrkia var 2001.

Tabell 8.7. Utflyttinger fra Norge til Tyrkia, etter kjønn. Barn 0-17 år med tyrkisk innvandrerbakgrunn. 1990-2003

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
T alt	7	4	13	10	13	10	8
Gutter.....	7	5	9	6	3
Jenter.....	6	5	4	4	5
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
I alt	15	23	31	29	34	13	20
Gutter.....	9	6	12	10	16	7	9
Jenter.....	6	17	19	19	18	6	11

9. Andre tilnæringsmåter

”Barnetrygdfilen for barn”

Barnetrygd er noe alle barn har krav på i Norge. Med virkning fra 1. mai 2000 gis barnetrygd for alle barn under 18 år. Barnetrygden utbetales til og med måneden før barnet fyller 18 år. Det er et vilkår for rett til barnetrygd at barnet er bosatt i Norge. Barn som skal oppholde seg i Norge i kortere tid enn 12 måneder har i utgangspunktet ikke rett til barnetrygd. Utenlandsopphold på inntil 12 måneder medfører normalt ikke bortfall av rett til barnetrygd.

Det ble foretatt en analyse av ’Barnetrygdfilen for barn’ som inneholder oversikt over alle barnetrygdmottakere for desember 2003. Statistisk enhet på filen er barn det fås barnetrygd for. Opplysningene kommer opprinnelig fra Rikstrygdeverket. Filen ble koblet sammen med SSB sin fil over alle bosatte personer per 1.januar 2004. Formålet med denne koblingen var å finne ut hvor mange barn som står registrert som bosatt i folkeregisteret men ikke får barnetrygd.

330 slike tilfeller ble funnet blant barn med pakistansk landbakgrunn i skolealderen (6-17 år). Litt over halvparten gjaldt jenter (tabell 9.1).

Det var enda færre tilfeller med ubetalt barnetrygd blant barn med tyrkisk og marokkansk landbakgrunn, forholdsvis 80 og 41.

Tabell 9.1. Innvandrerbarn med pakistansk landbakgrunn som ikke fikk utbetalt barnetrygd i desember 2003, etter kjønn og alder

Alder	I alt	Gutter	Jenter
I alt.....	332	159	173
6 år.....	35	15	20
7 år.....	33	19	14
8 år.....	31	14	17
9 år.....	39	19	20
10 år.....	21	13	8
11 år.....	27	10	17
12 år.....	24	7	17
13 år.....	22	12	10
14 år.....	26	12	14
15 år.....	24	12	12
16 år.....	24	11	13
17 år.....	26	15	11

Tabell 9.2. Innvandrerbarn med tyrkisk og marokkansk landbakgrunn som ikke fikk utbetalt barnetrygd i desember 2003, etter alder

Landbakgrunn	Tyrkia	Marokko
I alt	80	41
6 år.....	9	3
7 år.....	5	7
8 år.....	7	5
9 år.....
10 år.....	11	4
11 år.....	8	..
12 år.....	..	7
13 år.....	8	..
14 år.....	4	3
15 år.....	8	3
16 år.....	7	3
17 år.....	9	..

Tanken bak valg av denne filen var at her ”skjuler det seg” sannsynligvis en del personer som fikk stoppet utbetaling av barnetrygd fordi de i realiteten utvandret fra Norge. Trygdeetaten kunne få en slik informasjon gjennom Utdanningsetaten eller/og Skatteetaten som i sin tur får meldinger om ubegrunnet skolefravær fra skoleadministrasjoner.

Utdanningsetaten og Folkeregisteret i Oslo som kilde for informasjon

Alle grunnskoler i Oslo registrerer elevenes ugyldige fravær i databasen SATS skole, i følge Utdanningsetaten. Utdanningsetaten innhenter de samlede opplysningene om dette fraværet to ganger per år, og byrådsavdeling for barn og utdanning blir informert. Det er utarbeidet rutiner som skolene forholder seg til.

I juli 2003 ba byrådsavdelingen Utdanningsetaten om å fremskaffe oversikt over barn som ikke møtte til skolestart i august 2003. Deretter har saken fått følgende behandling:

- Skolene ble bedt om å rapportere til Utdanningsetaten om antall elever som ikke møtte til skolestart. Skolene ble samtidig bedt om å informere de aktuelle foresatte om at dersom barna ikke møtte innen to uker, ville foresatte bli anmeldt av Utdanningsetaten, og kopi av anmeldelsen ville bli sendt barnevernet i barnets bydel.
- Utdanningsetaten sendte brev til trygdekontorene i Oslo med lister over navn og adresser til de aktuelle barna slik skolen hadde rapportert. Trygdekontorene ble bedt om å gi svar på om foresatte til de navngitte barna mottok barnetrygd.
- Oslo likningskontor ble også bedt om å kontrollere tilsvarende lister om adressene var korrekte i forhold til folkeregistreringen, eller om barnet var meldt flyttet ut av kommune/landet.

Etter disse kontrollene stod Utdanningsetaten igjen med 128 barn som det ikke kunne dokumenteres fraværsgrunn for (tabell 4.9.) Utdanningsetaten anmeldte deretter 99 familier angående fraværet til disse barna. Det foreligger ikke informasjon om barnas landbakgrunn.

Tabell 9.3. Barn med ugyldig fravær i grunnskolen. 2003¹

Fødselsår	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989	1988	I alt
Klassetrinn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I alt.....	58	10	12	10	12	5	2	9	9	1	128
Gutt.....	24	6	4	4	5	4	1	4	5	0	57
Jente.....	34	4	8	6	7	1	1	5	4	1	71

¹ Tallene er hentet fra Utdanningsetaten.

Folkeregisteret melder at de hittil i år har mottatt 251 skolemeldinger hvorav 189 saker er ferdigbehandlet /vurdert. Av disse er det truffet vedtak om utvandring i 30 saker. 62 av sakene er fortsatt nyere enn tre måneder fra mottak, og derfor ikke vurdert ennå. Dette betyr at av ferdigbehandlede saker, ble det truffet utvandringsvedtak i 16 prosent av sakene. En sak kan av og til gjelde flere personer. Dersom skolen melder fra om at søsken har uteblitt fra skolen, meldes dette i et brev, og Skatteetaten behandler dette som én sak.

Det antallet bosatte barn uten barnetrygd som vi fikk gjennom kobling av barnetrygdfilen og folkemengdefilen ligger mye høyere enn antallet meldte saker fra skolene og folkeregisteret, og reflekterer sannsynligvis i stor grad andre grunner enn utvandring. SSB har ikke informasjon om at Trygdeetaten har noen tilleggsilder for å oppdage utvandringsregistreringsproblemet utover det Utdanningsetaten og folkeregisteret har.

10. Norske barn i Spania

I et forsøk på å tallfeste størrelsen på den norske barnebefolkningen i Spania har vi foretatt en analyse av informasjon som kan hentes ut fra våre registre.

Ved inngangen til 2004 var det 8 217 personer som stod registrert med utvandring til Spania. To tre deler av disse var personer med norsk landbakgrunn. 2 025 hadde innvandrerbakgrunn mens 400 personer som utvandret til Spania var norskfødte med en utenlandsfødt forelder.

Tabell 10.1. Personer registrert utvandret til Spania 1. januar 2004

	Alle uansett alder	Barn 0-17 år
I alt	8217	670
Uten innvandringsbakgrunn.....	5475	341
Førstegenerasjonsinnvandrere.....	2025	40
Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre.....	129	84
Utenlandsfødte med en norskfødt forelder.....	142	66
Norskfødte med en utenlandsfødt forelder.....	399	127
Født i utlandet av to norskfødte foreldre.....	47	12

Mange av de utvandrede personene med norsk bakgrunn har valgt en pensjonisttilværelse i Spania. Nesten halvparten av denne gruppen var over 60 år. Jo lavere ned på alderstrinnene vi kommer, jo færre utvandrede personer blir det. Aldersgruppen 0-17 år utgjorde bare 6 prosent av alle nordmenn med oppholdsadresse i Spania (tabell 8.2).

Tabell 10.2. Personer med norsk bakgrunn registrert utvandret til Spania per 1. januar 2004

	Absolutte tall	Prosent
I alt	5475	100
0- 17 år.....	341	6
18-35 år.....	443	8
36-60 år.....	2133	39
61+.....	2558	47

I prosent så den unge delen av norske befolkningen i Spania slikt ut: 11 prosent var under skolepliktig alder, 49 prosent var i barneskolealder (6-12 år) mens 26 prosent var i ungdomsskolealderen (13-15 år). Det var en liten overvekt gutter blant utvandrede barn, andelen gutter lå på 52 prosent.

Tabell 10.3. Norske barn i Spania, etter alder. 1. januar 2004

Alder	Antall
0 år.....	-
1 år.....	3
2 år.....	5
3 år.....	8
4 år.....	11
5 år.....	12
6 år.....	10
7 år.....	27
8 år.....	18
9 år.....	25
10 år.....	38
11 år.....	22
12 år.....	26
13 år.....	33
14 år.....	18
15 år.....	38
16 år.....	28
17 år.....	19
18 år.....	19
19 år.....	12

En relativ stor gruppe blant de utvandrede barna med oppholdsadresse i Spania er barn med en utenlandsfødt og en norskfødt forelder. 3 av 10 hadde denne bakgrunnen, eller 193 barn uttrykt i absolutte tall. Flertallet av disse barna hadde en norsk og en spansk forelder (tabell 8.4)

Tabell 10.4. Barn med en norsk og en utenlandsfødt forelder, utvandret til Spania per 1. januar 2004

	Absolutte tall	Prosent
I alt.....	193	100
En norsk og en spansk forelder.....	100	51,8
En norsk og en britisk forelder.....	11	5,7
En norsk og en svensk forelder.....	10	5,2
En norsk og en dansk forelder.....	7	3,6

I løpet av 2003 utvandret det 765 nordmenn til Spania. Litt over 10 prosent av disse var norske barn under 18 år. Blant de 80 barna var det drøyt to tredeler gutter. Over halvparten av barna var under 10 år gamle. I tillegg utvandret også 41 barn med en utenlandsfødt og en norskfødt forelder. 20 innvandrerbarn fra Norge satte også kursen mot Spania i 2003.

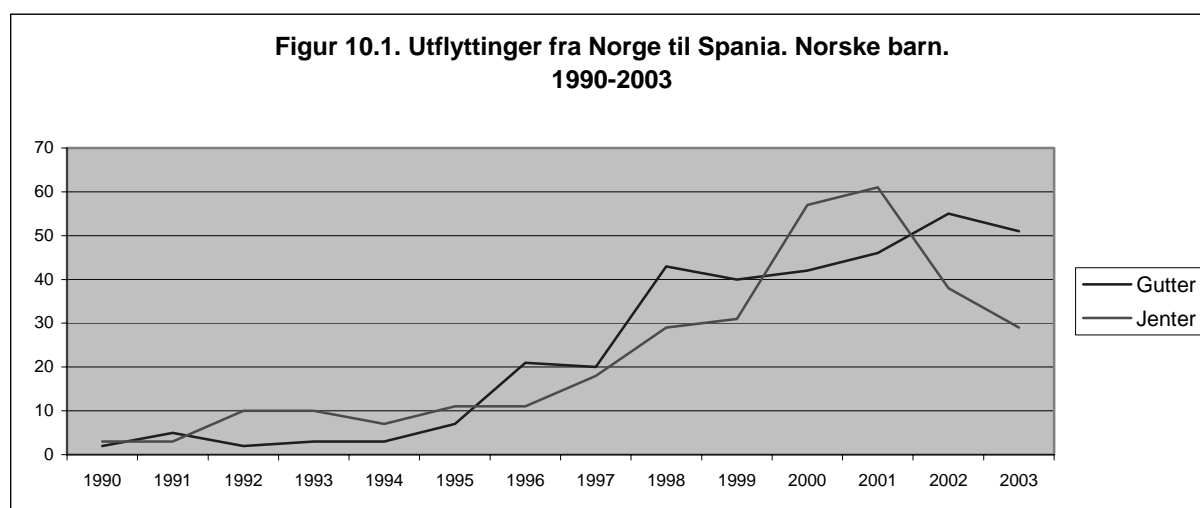
Tabell 10.5. Norske barn utvandret til Spania i løpet av 2003, etter kjønn og alder

	I alt	Gutter	Jenter
I alt.....	80	51	29
0-5 år.....	21	12	9
6-9 år.....	23	14	9
10-12 år.....	19	12	7
13-15 år.....	13	10	3
16-17 år.....	4

I et historisk perspektiv kan ikke barneutvandringen til Spania beskrives som særlig utbredt. Frem til 1997 er tallene nokså beskjedne, med få utvandrede barn for hvert år. I 1998 kommer det en fordobling i antallet registrerte barn som utvandret til Spania i forhold til året før. I 2001 kulminerer utvandringen for denne aldersgruppen, og i dette året blir det registrert høyeste antall registrerte flyttemeldinger for norske barn i alderen 0-17 år.

Tabell 10.6. Utflyttinger fra Norge til Spania, etter kjønn. Norske barn 0-17 år. 1990-2003

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
I alt	5	8	12	13	10	18	32
Gutter.....	..	5	2	3	3	7	21
Jenter.....	..	3	10	10	7	11	11
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
I alt	38	72	71	99	107	93	80
Gutter.....	20	43	40	42	46	55	51
Jenter.....	18	29	31	57	61	38	29

11. Oppsummering

Ut fra de registrerte flyttingene får vi ikke frem tall som viser at sending av barn og unge til foreldrenes opprinnelsesland er et særlig utbredt fenomen. Registrerte barneutvandring har aldri oversteget 200 barn årlig i noen av de tre analyserte gruppene. Spesielt for Tyrkia og Marokko ligger tallene på et svært lavt nivå.

840 norsk pakistanske barn sto registrert utvandret per 1. januar 2004. Det er bare 8 prosent av alle barn i denne innvandrerguppen. Blant norsk tyrkiske og norsk marokkanske barn var andelen utvandrede på henholdsvis 6 og 8 prosent. Det store flertallet av barna i alle tre grupper befinner seg i Norge, ifølge folkeregisteret.

Foreldrenes opprinnelsesland var ikke det eneste flyttevalget for barna som utvandret fra Norge. 20 prosent av de norsk pakistanske barna valgte et annet reisemål enn Pakistan. 11 prosent av dem utvandret til Storbritannia. Blant norsk marokkanske og norsk tyrkiske barn var dette mønsteret enda tydeligere. Rundt 38 prosent av barna i begge gruppene utvandret fra Norge for å bosette seg i et annet europeisk land, og ikke i foreldrenes opprinnelsesland.

Dette notatet belyser noen sider av migrasjonsmønstre for norske barn som oppholder seg i foreldrenes opprinnelsesland, men gir bare begrenset informasjon om fenomenets utbredelse. Vi har i dette notatet understreket sammenhengen mellom folkeregistrering og kvaliteten på SSB's innvandrerstatisikk. Regelverket tilsier at visse kriterier må oppfylles (kapitel 5, side 8) for at barna skal kunne registreres som utvandret. Det er sannsynligvis slik at i flere tilfeller fyller barna ikke folkeregistreringskravene. Dette kan resultere i et visst antall barn som i realiteten bor i foreldrenes opprinnelsesland men likevel står registrert som bosatt i Norge.

Referanser:

Lie, Benedicte (2002): *Innvandring og innvandrere 2002*. Statistiske analyser 50, Statistisk sentralbyrå.

Lie, Benedicte *Fakta om ti innvandrergupper i Norge*, Rapporter 2004/14, Statistisk sentralbyrå.

Vassenden, Kåre (red.) (1997): *Innvandrere i Norge. Hvem de er, hva de gjør og hvordan lever de?* Statistiske analyser 20, Statistisk sentralbyrå.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2004/41 K. Løyland og T.O. Thoresen: En undersøkelse av den registrerte dagmammavirksomheten. 130s.
- 2004/42 T. Nygård: Kvalitetsarbeid knyttet til kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) Rapport fra prosjektgruppen . 130s.
- 2004/43 E. Engelién, G. Haakonsen og M. Steinnes: Støyplage i Norge. Resultater fra førstegenerasjonsmodell for beregning av antall støyutsatte og SPI. 109s.
- 2004/44 E. Wedde: Mediebruksundersøkelsen 2003. Dokumentasjonsrapport. 32s.
- 2004/45 A.S. Abrahamsen og D. Rafat: Analyser av populasjonen i UT- prosjektet - ikke-finansielle foretak. 80s.
- 2004/46 O. Villund: Yrke i sysselsettingsstatistikken. 41s.
- 2004/47 G. Daugstad og L. Østby: Datagrunnlag for storbyutvikling. Forstudie av datagrunnlag om storbyutvikling, med særlig vekt på sosioøkonomisk og demografisk informasjon. 70s.
- 2004/48 E. Wedde, A. Holmøy, S. Skaare og O. Villund: Undersøkelse om "Utbrenthet i enkelte yrker". Dokumentasjonsrapport. 62s.
- 2004/49 H.C. Hougen: Samordnet levekårsundersøkelse 2003- tverrsnittundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 83s.
- 2004/50 D.Einar Sommervoll: Slutt på billigere boliger i Oslo? OBOS-leiligheters prisutvikling 1991-2002. 25s.
- 2004/51 J.H. Wang: Kvartalsvis investeringsstatistikk. industri, bergverksdrift og kraftforsyning. 74s.
- 2004/52 J. Epland og O. Haugen: Panelutvalet til inntekts- og formuesundersøkinga 1996-2001. Dokumentasjon. 24s.
- 2004/53 KOSTRA. Arbeidsgrupperapporter 2004. 227s.
- 2004/54 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2001 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 2004/55 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2002 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 89s.
- 2004/56 T. Guldbrandsen og A. Holmøy: Omnibusundersøkelsen april/mai 2004. Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 2004/57 Ø. Brekke: Praktisk guide for teknisk utstyr og dataprogrammer i brukertester. 33s.
- 2004/58 K. Henriksen: Ny metode for prismåling av personbiler i konsumprisindeksen. 24s.
- 2004/59 A.S. Abrahamsen, J. Heldal, og D. Rafat: UT- Undersøkelsene i 2004 for ikke-finansielle foretak. Utvalgsplaner og utvalg til kvartals og årsundersøkelsene. 48s.
- 2004/60 Ø. Bolsgård og L-C. Zhang: Prisindeks for engoshandel . 35s.
- 2004/61 T. Guldbrandsen og B.O. Lagerstrøm: Undersøkelse om arbeids- og boligforhold. Dokumentasjonsrapport. 27s.
- 2004/62 G. Dahl: Trygd blant innvandrere 1992-2000. 79s.
- 2004/63 A.H. Sætre og N.Buskoven: Lokalvalgundersøkelsen 2003. Dokumentasjonsrapport. 79s.
- 2004/64 Kravspesifikasjon for elektronisk innberetning, kjennemerke og filbeskrivelse for lønnsstatistikken. Oppdatert 2004. 16s.
- 2004/65 L. Østby: Innvandrere i Norge - Hvem er de, hvordan går det med dem? Del I Demografi 156s.
- 2004/66 L. Østby: Innvandrere i Norge - Hvem er de, hvordan går det med dem? Del I Levekår 154s. ISSN 0806-3745